

NOTA LABURRAK

LOREILA

«Une société incapable de se penser».

«Loreila» zer izen polita gure «maiatza»-rentzat, deraut erran, lapurtar adiskide batek.

«Loreila» edo maiatza orai dugu berriz. «Berriz» diot, hura bera baiginuen orai duela urtea. Pariseko «loreila». Gure bazter guzia inarrosi zuen «loreila».

Nehork baino hobeki orduko gertakariak analizatu dituen soziologo batek, «Michel de Certeau» jesuitak (ikus bere «La prise de la parole. Pour une nouvelle culture». Desclée edit.). Kondatu ditu oraikotz 70 liburu frantzez agertu direnak, urtea barne, «Loreil» aipatu hartaz.

Idazle guzien arabera «Loreilak» erakutsi derauku gure zango peko lurra lerratu eta lehertu egin zitzaikula. Baina nork daki xuxen non den gertakari hori gertatu? Zein diren egiazki hunkiak eta joak diren baloreak?

Ezen ez da bakarrik burasoen larderia edo nausien lotsa edo gobernua-ren boterea, hots, goiko indar guzia, lur-ikara hunek ikaratua. Bainan kultura oso osoa da iraulia eta ukatua edo bederen eztabaidan eroria.

Marx-ek «alienazioa», Sartre-k «la mauvaise foi» deitzen zuen gaitz izigarri hark ez ote dituen, gure mende huntan, bazter guziak kotsatu, bapatean jauzi da orotan beldurra. Gure gaurko mende hunek, gure sozietate hunek, iduri luke ez dakiela gehiagoko batere bere buruaz zer erran, ez zer asma.

Beldurraren beldurrak erakarri zituen behin asko, ardiak bezala, Artzalenaren itzalerat. Beldurrak ordea ez dezake beti iraun. Beldurra urruntzearekin ager ditake zentzua.

Lehen ondikotz hersturan gertatu diren indar, balore, jakitate, botere nausi guziek leku izpi bat utz diezoten, orai arte ehortziak zauzkaten gure kultura xehe, xume, apal hunen botz, eta deiari, loreileko amentsetan erortzea ez balitz.

Hortakotz guhauri dago lehenik burua altxatzea.

P. X.